

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

РОКОВНИК
за извршување на изборните дејствија
за спроведување на избори
за Претседател на Република Северна
Македонија
2024

СОДРЖИНА:

1. Распишување и одржување на изборите	2
2. Органи за спроведување на изборите	3
3. Избирачки список, јавен повик и јавен увид.....	4
4. Предлагање на листи на кандидати.....	7
5. Задолжителна едукација на изборни органи	10
6. Изборна кампања	11
7. Финансиски извештаи	15
8. Описи на избирачки места	16
9. Набљудување на изборите	16
10. Спроведување на изборите	17
11. Втор круг за избор на претседател	19
12. Евентуално прегласување	19
13. Заштита на избирачкото право	20
14. Општи одредби	23
15. Завршна одредба	24

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
СКОПЈЕ

Согласно Решението за распишување на Избори за Претседател на Република Северна Македонија, бр. **09-1168/1** од **14.02.2024** година, објавено во „Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.**37/2024** од **14.02.2024** година, донесено од Претседателот на Собранието на Република Северна Македонија врз основа на членовите 12 став (1), член 14 став (1), член 31, а во врска со членовите 120, 121 и 122 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“, број 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17,125/17,35/18, 99/18,140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“, број 98/19, 42/20, 74/21 и 215/21) Државната изборна комисија на седницата одржана на **14.02.2024** година, донесе:

Р О К О В Н И К

за извршување на изборните дејствија за спроведување на Избори за Претседател на Република Северна Македонија 2024 година

I. РАСПИШУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ

I. 1. Актот за распишување на изборите го донесува претседателот на Собранието и со него се определува денот од кога почнуваат да течат роковите за извршување на изборните дејствија и денот на одржувањето на изборите. Актот за распишување на изборите се доставува до Државната изборна комисија (во натамошниот текст: ДИК), Министерството за надворешни работи (во натамошниот текст: МНР) и Министерството за правда (во натамошниот текст: МП). Актот за распишување на изборите се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“. Од денот на распишувањето на изборите до денот на одржувањето на изборите не може да помине повеќе од 90 дена, ниту помалку од 70 дена.

I. 2. Изборите за Претседател на Република Северна Македонија ќе се одржат на **24 април 2024 година (ден среда)**.

И.3. Во рок од 10 дена од денот на донесување на одлуката за распишување на избори, јавните фондови, јавните претпријатија и сите други правни лица што располагаат со државен капитал, се должни до Државната комисија за спречување на корупција (во натамошниот текст: ДКСК) да достават податоци за бројот, видот, регистарската таблица и возната состојба на моторните возила со кои располагаат.

Податоците се доставуваат во електронска форма на образец кој на предлог на ДКСК го пропишува ДИК, **најдоцна до 23 февруари до 24,00 часот.**

ДКСК на својата веб страна го објавува Регистарот на службени моторни возила на јавните фондови, јавните претпријатија и сите други правни лица што располагаат со државен капитал.

Доколку правните лица не достават податоци за бројот, видот, регистарската таблица и возната состојба на моторните возила со кои располагаат во предвидениот рок, ДКСК покренува прекршочна постапка **во рок од 15 дена од истек на рокот за доставување на податоците.**

II. ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ

II.1. Органи за спроведување на изборите се:

- Државната изборна комисија;
- Општинските изборни комисии и Изборната комисија на градот Скопје;
- Избирачките одбори;
- Избирачките одбори за гласање во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: ДКП) односно конзуларните канцеларии.

ДИК ги формира општинските изборни комисии (во натамошниот текст: ОИК) согласно член 32 од Изборниот законик (во натамошниот текст: ИЗ), односно по истекот на мандатот на претходната комисија.

ОИК ги формира избирачките одбори (во натамошниот текст: ИО).

ДИК ги дополнува ОИК со нови членови и заменици на место на членовите и замениците на кои по разни основи им престанал мандатот во комисиите.

При изборот на членовите се применува принципот на соодветна и правична застапеност. Одлуките со кои се формираат односно дополнуваат ОИК се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОИК ги дополнува ИО со нови членови и заменици на место на членовите и замениците на кои по разни основи им престанал мандатот.

ДИК го врши изборот на членовите на избирачките одбори во ДКП односно конзуларните канцеларии.

II.2. ДИК доставува барање до Министерството за надворешни работи (во понатамошниот текст: МНР) за доставување на податоци за дипломатите, вработени во соодветното Дипломатско – конзуларните претставништва, односно конзуларните канцеларии на Република Северна Македонија во странство (ДКП/КК),

заради избор на претседател и заменик претседател на избирачки одбор за спроведување на гласање во ДКП/КК (ИО за ДКП). **(најдоцна до 23 февруари)**

МНР, податоците за дипломатите, вработени во соодветното ДКП/КК ги доставува до ДИК во рок од пет дена од денот на добиеното барање. **(најдоцна до 28 февруари)**

II.3. ДИК доставува барање до политичките партии во опозиција, кои на последните избори за пратеници освоиле најмногу гласови и политичките партии на власт, кои на последните избори за пратеници освоиле најмногу гласови, да достават предлози за членови на ИО и нивни заменици, заради формирање на ИО. **(најдоцна до 21 март)**

II.4. Политичките партии во опозиција, кои на последните избори за пратеници освоиле најмногу гласови и политичките партии на власт, кои на последните избори за пратеници освоиле најмногу гласови, предлозите за членови на ИО и нивните заменици ги доставуваат до ОИК **во рок од пет дена од денот на добивањето на известувањето. (најдоцна до 26 март)**

III. ИЗБИРАЧКИ СПИСОК, ЈАВЕН ПОВИК И ЈАВЕН УВИД

III.1. ДИК веднаш по распишувањето на изборите, доставува до Министерството за внатрешни работи (во понатамошниот текст: МВР) барање за доставување на податоци за граѓаните, согласно член 43 став (1 и 4) и член 45 став (1) и (2) од Изборниот законик. **на 14 февруари – веднаш по распишувањето на изборите**

III.2. МВР, бараните податоци за граѓаните од член 43 став 1 и член 45 став (1) и (2) од Изборниот законик, ги доставува до ДИК во рок од 48 часа од денот на распишувањето на изборите, на магнетен медиум, кои задолжително го содржат единствениот матичен број на граѓанинот (ЕМБГ).

III.3. ДИК најдоцна 15 дена од денот на распишувањето на изборите, Избирачкиот список го става на јавен увид во своите подрачни одделенија и канцеларии. Јавниот увид трае 20 дена.

Јавниот увид започнува **28 февруари**

Јавниот увид трае до **18 март, 24:00 часот**

III.4. Граѓаните, барањето за запишување, дополнување или бришење на податоците во изводите на Избирачкиот список што е ставен на јавен увид ги поднесуваат писмено до подрачното одделение на ДИК или подрачната канцеларија согласно своето подрачје на живеење или по електронска пошта до Државната изборна комисија. Со барањето се приложуваат и потребните докази. Барањата за запишување, дополнување или бришење на податоци во Избирачкиот список се поднесуваат во периодот **од 28 февруари до 18 март 2024.**

III.5. Управите на казнено - поправните установи за време на јавниот увид им овозможуваат на лицата кои се во притвор или се наоѓаат на извршување казна затвор да извршат увид во избирачкиот список. Барањето за запишување, дополнување или бришење на податоците во посебните изводи од Избирачкиот список за време на јавниот увид, државјаните на Република Северна Македонија кои се во притвор или се наоѓаат на извршување казна затвор го поднесуваат преку органот надлежен за извршување на санкциите до ДИК, **од 28 февруари до 18 март 2024.**

III.6. ДИК по барањата и пријавите на граѓаните е должна да одлучи со решение во рок од 24 часа од денот на приемот на барањето.

III.7. Против решението со кое се одбива барањето, граѓанинот во рок од 24 часа од приемот на решението може да поднесе тужба до Управниот суд (во понатамошниот текст: УС) по електронски пат.

III.8. По тужба, УС решава во рок од 24 часа по приемот на тужба и одлуката веднаш му ја доставува на тужителот по електронски пат.

III.9. Правосилното решение на Управниот суд на Република Северна Македонија донесено по тужбата за запишување, промена и бришење е составен дел на потпишаниот Избирачки список од страна на ДИК.

III.10. ДИК веднаш, а најдоцна два дена од денот на распишувањето на изборите до МНР доставува известување за објавување на јавен повик за распишување на изборите, **веднаш а најдоцна до 16 февруари.**

III.11. МНР го објавува јавниот повик на својата веб страница во рок од 1 ден. **најдоцна до 17 февруари.**

III.12. МНР веднаш, а најдоцна во рок од три дена од денот на добивањето на известувањето од ДИК, е должно да го достави до ДКП/КК заради објавување на нивната веб страница. ДКП/КК јавниот повик го објавува на својата ВЕБ страница во рок не подолг од 3 дена од денот на приемот.

МНР известувањето го доставува до ДКП најдоцна до 19 февруари.

ДКП го објавува известувањето најдоцна на 22 февруари.

III.13. ДИК преку МНР ги доставува до ДКП/КК посебните изводи од Избирачкиот список за лицата на привремена работа или престој во странство врз основа на евиденцијата од надлежен орган, за ставање на јавен увид.

Јавниот увид во ДКП започнува на 28 февруари и трае до 18 март.

III.14. Барањето за запишување, дополнување или бришење на податоците во посебните изводи од Избирачкиот список за време на јавниот увид, државјаните на

Република Северна Македонија кои се на привремена работа или престој во странство го поднесуваат преку апликацијата со лична електронска пошта до ДИК.
во периодот од 28 февруари до 18 март

III.15. Од денот на распишувањето на изборите до завршувањето на јавниот увид, државјаните на Република Македонија кои се на привремена работа или престој во странство, можат да достават пријава, своерачно потпишана или испратена преку апликацијата со лична електронска пошта со која се пријавуваат за гласање на изборите. **во периодот од 14 февруари до 18 март**

III.16. Пријавата, ДКП/КК веднаш, а најдоцна во рок од два дена по завршувањето на јавниот увид ја доставува по електронска пошта до МНР, а МНР веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа од денот на приемот на истите ги доставува до ДИК.

Пријавите ДКП ги доставува до МНР веднаш а најдоцна до 20 март.

Примените пријави МНР го доставува до ДИК веднаш а најдоцна на 21 март.

III.17. ДИК по барањата и пријавите на граѓаните е должен да одлучи со решение во рок од 48 часа од денот на приемот на барањето.

III.18. Против решението со кое се одбива барањето, граѓанинот во рок од 24 часа од приемот на решението може да поднесе тужба до УС.

III.19. По тужба, УС решава во рок од 24 часа по приемот на тужба и одлуката веднаш му ја доставува на тужителот по електронски пат.

III.20. Барањето за доставување на Избирачкиот список политичките партии го доставуваат до ДИК по електронски пат, **најдоцна на 18 март.**

ДИК **во рок од три дена** од денот на завршување на јавниот увид, избирачкиот список го доставува до политичките партии кои доставиле барање до денот на завршување на јавниот увид, **најдоцна на 21 март.**

III.21. Политичките партии во рок од пет дена од денот на приемот на избирачкиот список до ДИК доставуваат барање за запишување, дополнување или бришење на податоци, **најдоцна на 26 март.**

III.22. ДИК по поднесеното барање одлучува со решение во рок од 3 дена од денот на приемот на барањето, согласно Правилникот за методологија за целосен пристап, вршење промени и бришење на податоци во Избирачкиот список.

III.23. Против решението на ДИК, политичката партија може да поднесе тужба до Управниот суд во рок од 24 часа од приемот на решението.

III.24. Управниот суд е должен да одлучи во рок од 24 часа од денот на приемот на тужбата.

III.25. Министерството за внатрешни работи во рок од еден ден од завршувањето на јавниот увид на 19 март доставува, листа на државјани кои поднеле барање за издавање нова лична карта или патна исправа по било кој основ од денот на распишување на изборите до денот на завршување на јавниот увид и листа на лица кои ќе наполнат 18 години до денот на изборите. ДИК податоците за овие лица ги впишува во избирачкиот список по службена должност.

III.26. Органот надлежен за извршување на санкциите, најдоцна 30 дена пред денот определен за избори доставува податоци за лицата кои се во притвор или се наоѓаат на издржување казна затвор врз основа на евиденцијата што ја води овој орган до ДИК. Податоците се доставуваат на магнетен медиум и задолжително го содржат единствениот матичен број на граѓанинот (ЕМБГ), најдоцна на 24 март.

III.27. Министерството за труд и социјална политика (во понатамошниот текст: МТСП), најдоцна 30 дена пред денот определен за избори, врз основа на сопствена евиденција и врз основа на доставените податоци од одговорните лица во установите за вонсемејно згрижување, до Државната изборна комисија доставуваат податоци за лицата кои се пријавиле за гласање во установи за вонсемејно згрижување, најдоцна на 24 март.

III.28. Основните судови до Државната изборна комисија доставуваат податоци за лицата на кои со правосилна судска одлука им е целосно одземена деловната способност или делумно одземена деловна способност при што судот утврдил дека лицето нема способност да изрази правно релевантна волја на избори и податоци за лицата на кои им е изречена мерката притвор.

III.29. Избирачкиот список во кој се извршени сите промени кои произлегле од јавниот увид, отпечатен во вид на изводи, ДИК го заклучува најдоцна 15 дена по завршениот јавен увид, најдоцна на 02 април.

III.30. ДИК го потпишува заклучениот Избирачки список, односно изводите од Избирачкиот список на кои се гласа, најдоцна 15 дена пред денот на одржувањето на изборите, најдоцна на 08 април.

IV. ПРЕДЛАГАЊЕ НА ЛИСТИ НА КАНДИДАТИ

IV.1. Потписите на избирачите во постапката на кандидирање се собираат пред службените лица на ДИК и пред надлежен нотар на образец утврден од ДИК. Подносителот на листа определува пред кои нотари ќе се собираат потписи и за тоа ја известува ДИК, која на својата интернет страна објавува листа на нотари пред кои подносителите на листа собираат потписи. Трошоците за собирање на потписи пред нотар ги сноси подносителот на листата. Собирањето потписи започнува **десетиот ден од денот на распишувањето на изборите и трае 15 дена**. Секој избирач својот потпис може да го даде за повеќе листи на кандидати за Претседател на

Републиката. Избирачите кои ја поднесуваат листата треба да имаат избирачко право и постојано живеалиште на подрачјето на општината.

Собирањето потписи започнува	23 февруари
Собирањето потписи трае до	8 март до 24:00 часот

IV.2. Кога подносител на листа на кандидат за претседател е група избирачи, потребно е да се соберат најмалку 10.000 потписи од запишаните избирачи во Избирачкиот список.

Кога подносител на листа на кандидат за претседател се пратеници, потребно е да се соберат најмалку 30 потписи од пратениците.

IV.3. Листите на кандидати за Претседател на Република Северна Македонија, овластените претставници на предлагачите ги доставуваат до ДИК.

Листите на кандидат/и се доставуваат најдоцна на 19 март, до 24:00 часот - 35 дена пред денот на одржување на изборите.

IV.4. ДИК по приемот на листата на кандидати, утврдува дали истата е поднесена во утврдениот рок и составена во согласност со одредбите на Изборниот законик.

ДИК проверува дали кандидатите за претседател ги исполнуваат условите предвидени во Уставот и член 7 став 2, 3 и 4 од Изборниот законик, преку проверка на податоците во соодветните регистри и евиденции на надлежните институции. Институциите кои ги поседуваат податоците за исполнетост на условите се должни истите да ги достават во електронска форма на комисијата во рок од 24 часа од приемот на барањето без никаков надомест.

ДИК врши проверка на листите веднаш односно најдоцна во рок од 24 часа од приемот на листата.

ДИК доставува барање до институциите кои ги поседуваат податоците за исполнетост на условите **веднаш односно најдоцна на 20 март** - 24 часа од приемот на листата.

Институциите кои ги поседуваат податоците за исполнетост на условите, податоците ги доставуваат до ДИК, во електронска форма во рок од 24 часа од приемот на барањето.

IV.5. Ако ДИК утврди дека листата е поднесена во определениот рок и е составена во согласност со одредбите на Изборниот законик, поднесената листа ќе ја потврди со решение **веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа.**

IV.6. Ако ДИК утврди дека во листата има одделни неправилности, ќе го повика овластениот претставник на подносителот на листата да ги отстрани неправилностите во рок од 48 часа од приемот на известувањето на комисијата за неправилностите.

IV.7. Ако ДИК утврди дека констатираните неправилности или пропусти, подносителите на листата ги отстраниле во законскиот рок, поднесената листа ќе ја потврди со решение.

IV.8. Во случај на неправилности од членот 67 став (2) од Изборниот законик, подносителот на листата може да го замени предложениот кандидат што не ги исполнува условите со нов кандидат во истиот рок од 48 часа и за истиот е должен самиот да ги обезбеди доказите за исполнување на условите предвидени во член 7 став (2), (3) и (4) од Изборниот законик.

IV.9. Ако ДИК утврди дека листата е поднесена ненавремено, односно по истекот на рокот определен со овој роковник, поднесената листа ќе ја отфрли со решение во рок од 24 часа од приемот на листата.

IV.10. Ако ДИК утврди дека констатираните неправилности или пропусти, подносителот на листата не ги отстранил во рокот од 48 часа, поднесената листа ќе ја отфрли со решение најдоцна во рок од 24 часа, сметајќи од истекот на рокот за отстранување на неправилностите.

IV.11. Подносителите на листи или кандидатура можат преку своите овластени претставници да поднесат писмено барање за повлекување на листата односно кандидатурата во рок од 48 часа од донесување на решението за потврдување на конечните листи од согласно членот 67 став (5) од Изборниот законик. Кога се работи за повлекување на кандидатската листа истата единствено може да се повлече во целост.

IV.12. Редоследот на кандидати во листата на кандидати, ДИК го утврдува со ждрепка.

ДИК, за активностите што ќе ги преземе во согласност со Изборниот законик, задолжително претходно ги известува овластените претставници на подносителите на листи.

Најдоцна на 27 март ДИК ги известува овластените претставници за одржување на ждрепката.

Ждрепката за утврдување на единствена листа на кандидат/и ДИК ќе ја одржи **најдоцна на 28 март.**

IV.13. ДИК утврдената единствена листа на кандидат за избор на претседател на Републиката ќе ја објави најдоцна **25 дена пред денот на одржувањето на изборите** во „Службен весник на Република Македонија”, **најдоцна на 29 март, до 24:00 часот.**

IV.14. ДИК преку МНР во рок од 48 часа ќе ги достави до ДКП утврдената единствена листа заради јавно објавување, **најдоцна на 29 март.**

IV.15. Секој подносител на листа на кандидатите за избор на претседател, има право да определи претставник и негов заменик кои ќе ја следат работата во изборните органи (ДИК, ОИК и ИО) од започнувањето на изборите се до утврдувањето и објавувањето на резултатите. За овластен претставник и негов заменик пред изборните органи, не може да биде лице утврдено за кандидат (член 22 став (1) и (3)).

IV.16. Подносителот на листата на претставникот му издава овластување и за тоа ги известува изборните органи **најдоцна два дена пред денот на изборите** (член 22 став 4), **најдоцна на 21 април – до 24:00 часот.**

IV.17. Од денот на донесување на одлуката за распишување на избори, учесниците во изборниот процес, потпишуваат Кодекс за фер и демократски избори. **Датумот на потпишувањето го определува ДИК, а потпишувањето ќе се одржи пред почетокот на изборната кампања најдоцна до 2 април.**

V. ЗАДОЛЖИТЕЛНА ЕДУКАЦИЈА НА ИЗБОРНИТЕ ОРГАНИ

V.1. ДИК врши задолжителна едукација на членовите на ОИК и им издава уверенија на начин и во рокови пропишани со програмата. **согласно планот и програмата на ДИК.**

V.2. ОИК врши, ја организира и спроведува едукацијата на членовите на ИО според планот и програмата на ДИК и им издава уверенија за завршена обука.

V.3. Кампањите на ДИК за едукација на гласачите за остварување на избирачкото право и за фер и демократски избори не се сметаат за платено политичко рекламирање. Од денот на распишување на изборите се до денот на завршување на гласањето, радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) чии финансиски средства за платено политичко рекламирање се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија, задолжително емитуваат односно објавуваат без надомест информативни и едукативни кампањи на ДИК за граѓаните поврзани со изборниот процес користејќи пристапен и достапен формат и јазик како и на знаковен јазик во траење од 30 секунди на секои 3 часа. Тие треба да бидат издвоени од другиот дел од програмата како бесплатно емитување и нивниот нарачател да биде јасно означен.

VI. ИЗБОРНА КАМПАЊА

VI.1. Заради прибирање на средства за финансирање на изборната кампања, кандидатот предложен од група избирачи, кандидатот предложен од 30 пратеници односно лицата кои имаат намера да се кандидираат, пред надлежниот орган задолжително обезбедуваат ЕДБ со назнака „за изборна кампања“ и кај носител на платен промет во Република Северна Македонија отвораат трансакциска сметка со

назнака „за изборна кампања“ и истите не може да се користат за друга намена.

Субјектите се должни да обезбедат ЕДБ и да отворат трансакциска сметка најдоцна 48 часа по потврдување на листата на кандидат/и, а најрано 48 часа по распишување на изборите и во тој рок од 48 часа доказот за обезбеден ЕДБ и отворената трансакциска сметка се доставува до ДИК.

Трансакциска сметка се затвора во рок од 45 дена од денот на објавувањето на конечните изборни резултати од одржаните избори.

VI.2. Во случај на неподнесување, односно непотврдување на листата на кандидати, субјектите од член 71 став (1) кои обезбедиле ЕДБ и отвориле трансакциска сметка должни се непотрошените донации да ги вратат на давателите на донацијата сразмерно на донираниот износ **во рок од 15 дена и се должни веднаш да ја затворат трансакциската сметка.**

VI.3. Ако кандидатот предложен од група избирачи, кандидатот предложен од 30 пратеници односно лицата кои имаат намера да се кандидираат не обезбедат ЕДБ и не отворат трансакциска сметка во предвидените рокови, потврдената листа на кандидат се отфрла со решение на ДИК. **веднаш а најдоцна во рок од 24 часа.**

VI.4. За изборна кампања се смета јавно собирање и други јавни настани организирани од страна на учесникот во изборната кампања, јавно истакнување на плакати, видео презентации на јавни места, изборно медиумско и интернет претставување, дистрибуирање на печатени материјали и јавно претставување на потврдените кандидати од надлежните изборни органи и нивните програми.

Изборната кампања започнува 20 дена пред денот на изборите и во првиот и вториот круг на гласање не смее да трае 24 часа пред денот на изборите и на денот на изборите.

Изборна кампања за прв круг на гласање	Започнува на 04 април во 00:00 часот и трае до 24:00 часот на 22 април
---	---

Изборна кампања за втор круг на гласање	Трае до 24:00 часот на 6 мај
--	-------------------------------------

VI.5. Подносителите на листи на кандидат можат да поднесат приговор за непочитување на одредбите за изборната кампања. ДИК е должна да ги испита наводите, да постапи по поднесениот приговор и да ја образложи својата одлука во рок од 72 часа од денот на поднесувањето на приговорот. Против одлуката на ДИК, подносителот на приговорот има право на тужба до Управниот суд во рок од 48 часа од приемот на одлуката. Управниот суд е должен да донесе одлука во рок од 72 часа по приемот на тужбата.

ДИК одлучува по поднесен приговор најдоцна во рок од 72 часа од денот на поднесувањето.

Против одлуката на ДИК се поднесува тужба до Управен суд во рок од 48 часа од приемот на одлуката.

Управниот суд одлучува во рок од 72 часа од приемот на тужбата.

VI.6. Радиодифузерите се должни да го снимаат излезниот сигнал на својата програма од денот на распишување на изборите до нивното завршување, а снимките од целокупната програма да ги чуваат најмалку 30 дена по завршување на изборите.

На барање од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (ААВМУ), радиодифузерите се должни најдоцна во рок од 48 часа од добивањето на барањето, на Агенцијата да му достават снимки од бараната емитувана програма, како и други податоци поврзани со медиумското покривање на изборите.

VI.7. Радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите), доколку обезбедуваат платено политичко рекламирање за учесниците во изборната кампања, **се должни во рок од три дена од денот на распишување на изборите, да се регистрираат во ДИК.** Радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) што нема да се регистрираат во ДИК, нема да имаат право да користат финансиски средства за платено политичко рекламирање, обезбедени од Буџетот на Република Северна Македонија.

Радиодифузерите и печатените медиуми што нема да се регистрираат, нема да имаат право да користат финансиски средства за платено политичко рекламирање, обезбедени од Буџетот на Република Северна Македонија.

Регистарот на радиодифузери, печатени медиуми и електронски медиуми (интернет портали) се води врз основа на поднесено барање за упис до ДИК, со прилог тековна состојба издадена од Централен регистар на Република Северна Македонија, **не постара од 30 дена.**

Барањата за упис со прилог тековна состојба се поднесуваат електронски на следната електронска адреса : mediumi@sec.mk или во архивата на ДИК на бул. Св. Кирил и Методиј бр. 54, 1000 Скопје, најдоцна на 17 февруари, 24:00 часот.

VI.8. Радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) **се должни во рок од пет дена од денот на распишувањето на изборите** да утврдат ценовници за платено политичко рекламирање на учесниците во изборниот процес.

Ценовниците не смеат да се менуваат до конечно завршување на изборниот процес.

Печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) се должни ценовниците да ги достават до ДИК, Државниот завод за ревизија (ДЗР) и Државната комисија за спречување на корупцијата (ДКСК) во рок од пет дена од денот на распишувањето на изборите, а **радиодифузерите** да ги достават до ААВМУ, ДИК, ДЗР и ДКСК **во рок од пет дена од денот на распишувањето на изборите, најдоцна на 19 февруари, 24:00 часот.**

VI.9. Државната изборна комисија е должна да ги **потврди и објави** на нејзината веб страна доставените ценовници со просечно пресметаните цени утврдени од

радиодифузерите и печатените медиуми, како и да ги објави ценовниците со цените утврдени од електронските медиуми (интернет порталите), **во рок од 10 дена од истекот на рокот за доставување на ценовниците** утврдени во ставот (3) на овој член, **најдоцна на 29 февруари**.

Доколку Државната изборна комисија утврди неправилности во ценовниците од радиодифузерите и печатените медиуми го известува соодветниот медиум да изврши **корекција на ценовникот во рок од 72 часа од приемот на известувањето**.

Радиодифузерите и печатените медиуми кои што нема да постапат по известувањето за корекција на ценовниците во наведениот рок го губат правото да бидат регистрирани за платено политичко рекламирање.

VI.10. Во периодот од утврдување на ценовниците до започнување на изборната кампања, радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) се должни најмалку двапати јавно да ги објават ценовниците на своите програми, односно во своите изданија или интернет страници.

VI.11. Учесникот во изборната кампања не може да нарача платено политичко рекламирање од радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (интернет портали) кои не се регистрирани во Регистарот на радиодифузери, печатени медиуми и електронски медиуми (интернет портали) кој го води ДИК и да ги исплати од средства на трансакциската сметка за изборна кампања.

VI.12. ААВМУ е должна од денот на распишување на изборите да доставува седмични извештаи до ДИК, а за време на изборната кампања дневни извештаи и истите ги објавува на веб страната на Агенцијата.

VI.13. За исполнување на законските обврски на радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (портали) во делот на објавувањето на платено политичко рекламирање, финансиски средства се обезбедуваат од средствата на Буџетот на Република Северна Македонија.

Државната изборна комисија ги исплаќа трошоците за објавеното платено политичко рекламирање врз основа на доставена фактура од страна на радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет портали) **во рок од 30 дена од објавување на конечните резултати**.

Прилог на доставената фактура е Договорот, медиа план од учесникот во изборната кампања и Извештај за реализирани услуги изготвен од радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет портали).

Медиа планот и Извештајот за реализирани услуги се поднесуваат на обрасци пропишани, донесени и објавени од Државната изборна комисија.

VI.14. Пред исплатата на трошоците за објавеното платено политичко рекламирање, ААВМУ е должна да достави Извештај за платено политичко рекламирање на

радиодифузерите до ДИК на 20-тиот ден од настапувањето на предизборниот молк за прв круг (12 мај) и втор круг (26 мај) доколку се одржува.

VI.15. Радиодифузерите се должни Извештајот за реализирани услуги да го достават до ААВМУ во рок од 5 дена од настапување на предизборниот молк за прв круг (27 април) и втор круг (11 мај) доколку се одржува.

Извештајот за реализирани услуги на радиодифузерите треба да биде потврден од ААВМУ во рок од 5 дена од денот на доставување на извештајот од страна на радиодифузерите.

Радиодифузерите, се должни да го достават потврдениот извештај до Учесникот во изборната кампања, а потоа целосната документација до ДИК во рок од 5 дена од денот на потврдување на Извештајот.

VI.16. Печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите), извештајот за реализирани услуги во прилог на фактурата кој треба да содржи и примерок од објави во печатениот медиум и електронскиот медиум (интернет портал) се должни да го достават до учесникот во изборната кампања, а потоа целосната документација до ДИК во рок од 5 дена од настапување на предизборниот молк за првиот изборен круг и вториот изборен круг доколку се одржува (за прв круг – 27 април, 24:00 часот / за втор круг – 11 мај, 24:00 часот).

VI.17. Општините и правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди се должни во рок од 5 дена од денот на распишување на изборите јавно да ги објават локациите и цените за закуп на рекламните паноа и билборди. Цената не смее да се менува за време на изборниот процес и истата не смее да биде поголема од просечната цена за закуп пресметана во последните пет изминати изборни циклуси, најдоцна на 18 февруари - 5 дена од денот на распишувањето на изборите.

VI.18. Општините и правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди се должни локациите кои се нудат за политичко рекламирање да ги распоредат согласно критериумите од член 78-а став 3 од Изборниот законик, по пат на ждрепка. Ждрепката ја спроведува ДИК. ДИК ја спроведува ждрепката најдоцна на 28 март.

VI.19. Резултати од испитувањата на јавното мислење поврзани со учесниците во изборниот процес се објавуваат најдоцна пет дена пред денот определен за одржување на изборите, најдоцна на 18 април до 24:00 часот, за втор изборен круг најдоцна на 02 мај до 24:00 часот.

VI.20. Општините се должни да ги објават условите за добивање право за користење на местата за истакнување изборни плакати, најдоцна 50 дена пред одржувањето на изборите, најдоцна на 04 март, 24:00 часот .

VII. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

VII.1. Учесникот во изборната кампања е должен во рок од **20 дена од денот на настапување на предизборниот молк за првиот круг (12 мај до 24:00 часот) и вториот круг на гласање(26 мај до 24:00 часот)** доколку се одржува, да поднесе извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите на трансакциската сметка за изборна кампања од денот на нејзиното отворање до завршувањето на првиот изборен круг.

VII.2. Учесникот во изборната кампања е должен **на 11-тиот ден од денот на изборната кампања (14 април, 24:00 часот)**, да поднесе Извештај со образец за примените донации на трансакциската сметка од член 71, став (1) од Изборниот законик за финансирање на изборната кампања.

VII.3. Учесникот во изборната кампања е должен **еден ден по завршување на изборната кампања (за прв круг – 23 април / за втор круг 7 мај)** да достави Извештај со образец за примените донации на трансакциската сметка од член 71, став (1) од Изборниот законик за финансирање на изборната кампања.

Учесникот во изборната кампања е должен **еден ден пред одржување на вториот круг на гласање (7 мај)**, да достави Извештај со образец за примените донации на трансакциската сметка за финансирање на изборната кампања.

Извештаите се поднесуваат на образец пропишан од министерот за финансии. Извештаите се поднесуваат до ДИК, ДЗР и до ДКСК, кои се должни да ги објават на своите веб страници. Извештаите кои што политичките субјекти ги доставуваат се должни да ги објават и на своите веб страници.

Финансиските извештаи на учесникот во изборната кампања е должен да ги изготви според одредбите на Законот за сметководството за непрофитни организации.

VII.4. Учесникот во изборната кампања е должен **веднаш, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на затворање на трансакциската сметка** да поднесе **вкупен финансиски извештај со спецификација за трошоците за приходите и расходите во изборната кампања.**

Финансискиот извештај се поднесуваат на образец пропишан од министерот за финансии.

Извештај се поднесува до ДИК, ДЗР, ДКСК, Собранието на Република Северна Македонија. Финансискиот извештај, ДИК, ДЗР, ДКСК, Собранието на Република Северна Македонија кои јавно ги објавуваат на своите веб страни.

Државниот завод за ревизија **во рок од 60 дена од денот на поднесување на извештајот** е должен да спроведе ревизија.

VII.5. Радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет портали) во Република Северна Македонија се должни да поднесат извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и

средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа. Извештајот се поднесува **најдоцна 15 дена по денот на завршување на изборната кампања (за прв круг – 7 мај, 24:00 часот / за втор круг – 21 мај, 24:00 часот)** до Министерството за финансии (МФ), ДИК, ДЗР и до ДКСК, кои се должни да го објават на своите интернет страници. Извештајот се поднесува на образец пропишан од министерот за финансии.

VIII. ОПИСИ НА ИЗБИРАЧКИ МЕСТА

VIII.1. ДИК најдоцна **30 дена пред денот определен за избори** ќе ги објави описите на избирачките места по општини утврдени со Изборниот законик, **најдоцна на 24 март.**

VIII.2. Промена на описот на избирачкото место се врши при промена на имињата за улиците, односно куќните броеви и доколку се зголемува бројот на избирачите или просторната оддалеченост за определено избирачко место. ДИК донесува решение со кое ја утврдува промената на описот на избирачкото место. Промена на описите на избирачките места може да се врши **најдоцна 30 дена пред денот определен за изборите, најдоцна на 24 март.**

VIII.3. Во ДКП на РСМ за гласање во странство се определуваат посебни избирачки места.

ДИК определува во кои ДКП ќе се спроведе гласање по правосилноста на решенијата по поднесените пријави за гласање. Гласање се организира во соодветно ДКП ако има потврдено повеќе од 10 гласачи.

ДИК дополнително определува дополнителни ИО во ДКП ако во некое ДКП има потврдено над 1000 гласачи.

VIII.4. ОИК, **најдоцна 15 дена пред денот определен за одржување на изборите** ќе ги истакне на видно место објавените описи на избирачките места кои се определени за гласање со назначување од кое подрачје избирачите ќе гласаат на одделно избирачко место. Објавувањето на описите на избирачките места може да се врши и преку локалните средства за јавно информирање, **најдоцна на 08 април.**

IX. НАБЉУДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ

IX.1. Организациите и лицата од член 161 од Изборниот законик доставуваат барање за набљудување до ДИК од денот на распишувањето на изборите а **најдоцна 10 дена пред денот на гласањето, во периодот од 14 февруари до 13 април, 24:00 часот.**

IX.2. ДИК им издава овластувања на набљудувачите **најдоцна седум дена по приемот на барањето.**

X. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ

X.1. Избирачот кој не е во можност да гласа на гласачкото место (немоќно или болно лице) а сака да гласа за тоа ќе ја извести ОИК **најдоцна 7 дена пред денот определен за гласање, 16 април, 24:00 часот.**

X.2. Избирачите кои на денот на гласањето се наоѓаат на издржување мерка куќен притвор, а кои сакаат да гласат, преку овластен полномошник ќе ја известат ОИК **најдоцна 3 дена пред денот определен за гласање, 20 април, 24:00 часот.**

X.3. ДИК изборниот материјал го предава на ОИК **најдоцна во рок од 72 часа пред денот определен за одржување на изборите.**

X.4. ОИК е должна **еден ден пред денот определен за одржување на изборите** да го предаде изборниот материјал на ИО.

X.5. ДИК гласачкиот материјал за гласање во ДКП го предава на овластено лице во МНР **најдоцна пет дена пред денот определен за одржување на изборите (најдоцна на 17 април).** МНР, гласачкиот материјал на ДКП го доставува веднаш по приемот а најдоцна во рок од 24 часа **(најдоцна на 18 април).**

X.6. Немоќните или болни лица гласаат во нивните домови еден ден пред денот определен за одржување на изборите. **Ова гласање го спроведува избирачкиот одбор надлежен за спроведување на гласањето за избирачкото место каде припаѓаат овие лица, на 23 април (вторник) .**

X.7. Избирачите кои на денот на гласањето се наоѓаат на издржување на казна затвор или се во притвор, гласаат во казнено – поправните домови **еден ден пред одржувањето на изборите, на 23 април (вторник) .**

X.8. Избирачите кои на денот на гласањето се наоѓаат на издржување мерка куќен притвор гласаат во местото каде ја издржува мерката куќен притвор, **еден ден пред денот на одржувањето на изборите, на 23 април (вторник) .**

X.9. Лицата со статус внатрешно раселени лица гласаат во колективните домови и прифатните центри каде што се сместени **еден ден пред денот определен за одржување на изборите, на 23 април (вторник) .**

X.10. Избирачите кои на денот на гласањето се згрижени во посебни установи за вонсемејна грижа гласаат во установата каде што се згрижени, **еден ден пред денот определен за одржување на изборите, по претходна пријава до одговорното лице на установата каде се згрижени. Ова гласање го спроведува избирачкиот одбор на чија територија се наоѓа установи за вонсемејна грижа, на 23 април (вторник).**

X.11. Членовите на ИО во ДКП гласаат во ДИК **три дена пред денот определен за одржување на изборите** во Република Северна Македонија, **на 20 април (сабота) од 07:00 до 19:00 часот.**

X.12. Избирачите кои на денот на гласањето се на привремена работа или престој во странство гласаат во ДКП **еден ден пред денот на одржувањето на изборите во Република Северна Македонија, на 23 април (вторник) од 07:00 до 19:00 часот,** почитувајќи ја временската разлика во земјата, односно од 07:00 до 19:00 часот согласно со сметањето на времето во соодветната земја.

X.13. Гласањето започнува во **07:00 часот и трае непрекинато до 19:00 часот на денот определен за одржување на изборите 24 април 2024 година (среда).**

X.14. Во 19:00 часот на денот на гласањето гласачките места се затвараат. На избирачите затекнати во објектот каде што се гласа им се овозможува да гласаат.

Гласачкото место на кое гласале сите граѓани запишани во изводот од Избирачкиот список, може да се затвори и пред 19:00 часот, по претходна согласност од надлежната ОИК, но не отпочнува со броење на гласовите пред 19:00 часот.

X.15. Записниците и другиот изборен материјал, ИО ги доставува до ОИК во рок од 5 часа по завршувањето на гласањето. Изборниот материјал до ОИК го доставува претседателот на ИО во придружба на заинтересирани членови на ИО или претставници на подносителите на листите и претставници од полицијата, ако за тоа има потреба.

X.16. По спроведените избори за претседател на Републиката, ОИК ги сумира резултатите од гласањето на листата на кандидати, составува записник и заедно со целокупниот изборен материјал го доставува до ДИК веднаш, а најдоцна до 12 часа од завршување на гласањето.

X.17. Записниците и другиот изборен материјал од гласањето во ДКП, ИО му ги предава на надлежното лице од ДКП во рок од пет часа по завршување на гласањето.

X.18. Записниците, запечатените коверти и другиот изборен материјал по завршувањето на гласањето, ИО преку МНР ги доставуваат до ДИК.

X.19. ДИК првичните резултати од изборите добиени по електронски пат ги објавува сукцесивно, а резултатите врз основа на податоците од записниците од ОИК во рок од 12 часа по завршувањето на изборите.

X.20. ДИК конечните резултати од изборите ги објавува веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа од денот на нивната конечност.

X.21. За претседател на Републиката, во првиот изборен круг е избран оној

кандидат кој добил мнозинство гласови од вкупниот број избирачи запишани во Избирачкиот список.

X.22. Ако за претседател на Републиката е предложен еден кандидат, а во првиот круг на гласање не го добил потребното мнозинство гласови, се повторува целата изборна постапка.

XI. ВТОР КРУГ ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ

XI.1. Ако во првиот круг ниту еден кандидат за претседател на Републиката не го добил потребното мнозинство гласови, во вториот круг се гласа за двајца кандидати кои во првиот круг добиле најмногу гласови. Вториот круг на гласање се одржува во рок од 14 дена од денот на завршувањето на првиот круг на гласањето.

XI.2. При спроведување на вториот изборен круг за избор на претседател, соодветно се применуваат роковите од глава X од овој Роковник.

XI.3. За претседател на Републиката, во вториот изборен круг е избран кандидатот кој добил мнозинство гласови од избирачите кои гласале, доколку гласале повеќе од 40% од избирачите.

XI.4. Доколку и во вториот круг на гласање ниту еден од кандидатите не го добил потребното мнозинство гласови, се повторува целата изборна постапка.

XII. ЕВЕНТУАЛНО ПРЕГЛАСУВАЊЕ

XII.1. Во случаите кога ДИК со решение ќе го повтори гласањето во првиот изборен круг по листи на кандидат, роковите за преземање на изборните дејствија предвидени во делот „XI. Втор круг за избор на претседател на Републиката“ соодветно се применуваат и на ова гласање.

ДИК со решение ќе го повтори гласањето на гласачките места на кои го поништила гласањето, само ако вкупниот број на запишани избирачи на тие избирачки места на ниво на изборна единица, влијае врз вкупните резултати.

XII.2. Гласањето на овие гласачки места ќе се повтори по 14 дена од денот на првиот круг на гласањето

XII.3. Во случаите кога ДИК со решение ќе го повтори гласањето во вториот изборен круг по листи на кандидат, повтореното гласање во вториот изборен круг се одржува во рок од 14 дена од завршувањето на вториот круг на гласањето во роковите определени од ДИК согласно Изборниот законик.

ХИИ. ЗАШТИТА НА ИЗБИРАЧКОТО ПРАВО

ХИИ.1. Против решението на ДИК, може да се поднесе тужба до Управниот суд (во понатамошниот текст: УС), во рок од 24 часа од приемот на решението. УС е должен да донесе одлука во рок од 24 часа од приемот на тужбата. Доставување на приговор и тужба по пошта не е дозволено.

ХИИ.2. Постапката за заштита на избирачкото право е итна. Поднесоците (приговорите и жалбите) за заштита на избирачкото право се доставуваат до надлежните органи преку органите кои претходно одлучувале. Приговорите се поднесуваат во писмена форма и содржат: место, време, опис на направената повреда, сторителот и доказите на кои подносителот се повикува; име, презиме и потпис на подносителот на приговорот, односно на овластениот претставник и електронско сандаче за прием на писмена. Приговорите можат да се поднесуваат и на посебни обрасци, пропишани од страна на ДИК, објавени во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на интернет страницата на ДИК.

ХИИ.3. Доставувањето на приговор и тужба по пошта не е дозволено. Доставувањето на одлуките на ДИК донесени по приговорите за заштита на избирачки права се врши со јавна објава преку интернет страната на ДИК, а објавата ги содржи: времето на објавата, називот на јавниот орган, името/називот на странката, адреса на живеалиштето/седиште на подносителот на листа, бројот на предметот, краток приказ на основата на предметот и поука за правен лек. Доколку поинаку не е уредено со Изборниот законик, одлуката се смета доставена во рок од 5 часа по нејзиното објавување на интернет страната на ДИК. Објавата содржи поука за странката и сите други лица кои имаат правен интерес, дека таквиот начин на доставување се смета за уредна достава и дека негативните последици сами ги сносат.

ХИИ.4. Доколку во постапката за одлучување по приговор се утврди или произлезе друга повреда на избирачко право на избирач или повреда на избирачко право на подносител на листа, ДИК може да поведе постапка за заштита на избирачко право по службена должност. ДИК донесува одлука за поведување постапка за заштита на избирачко право по службена должност на предлог на член на Комисијата, во кој дава образложение на основот и наводите за водење на постапката.

ХИИ.5. Државната изборна комисија, на барање на член на комисијата задолжително врши увид во целокупниот избирачки материјал во Избирачкото место каде што гласањето се спровело на начин предвиден во членот 108-а став (6) од Изборниот законик, само доколку на тој начин гласале: 5% од запишаните избирачи во избирачкиот список во Избирачките места до 200 гласачи, 3% од запишаните избирачи во избирачкиот список во Избирачките места од 201 до 500 гласачи и 2% од запишаните избирачи во избирачкиот список во Избирачките места над 500 гласачи.

За гласачите кои гласале на начин предвиден во членот 108-а став (6) од Законикот и чиј што број го надминува процентот предвиден во член 147 став (10) од Изборниот законик, Државната изборна комисија на барање на член на комисијата, задолжително врши споредување на нивните отпечатоци од прсти со отпечатоците од прсти на сите останати гласачи кои гласале на начин предвиден во член 108-а став (6) од Законикот и со отпечатоците од прсти на останатите гласачи во електронскиот избирачки список на ниво на државата. Споредувањето на отпечатоците од прсти предвидено во став (11) на овој член, Државната изборна комисија го врши со прибавување на посебен извештај од техничката опрема.

XIII.6. Одлуките на Управниот суд се правосилни и против нив не може да се изјави жалба или друг вид на правна заштита, освен во случаи определени со Изборен Законик.

XIII.7. ДИК по поднесени приговори одлучува со решение со кое приговорот може да го отфрли, одбие или усвои. Решението со кое се одлучува мора да биде образложено по однос на сите наводи од приговорот.

XIII.8. Приговорот се отфрла доколку е ненавремен, недозволен, неуредно поднесен, поднесен од неовластен подносител.

XIII.9. Решението со кое приговорот се отфрла се носи во рок од 24 часа.

XIII.10. Секој подносител на листа на кандидати во постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите од гласањето може да поднесе приговор до ДИК. Приговорот на постапката за гласање се поднесува во рок од 48 часа по завршувањето на гласањето, а приговорот на постапката за сумирање и утврдување на резултатите се поднесува во рок од 48 часа од објавување на првичните резултати.

XIII.11. ДИК е должна да ги утврди фактите и околностите што се од значење за одлучување по приговорот доколку тоа може да го направи по потреба и преку изведување докази како што се: исправи, сведочења на сведоци, изјави на странките, вештачење, увид во гласачкиот материјал и други докази.

ДИК е должна во рок од 72 часа по приемот на приговорот да донесе одлука. Одлуката се доставува во електронско сандаче за прием на писмена и одлуката се смета за доставена во рок од пет часа од доставувањето во електронското сандаче.

Против одлуката на ДИК, подносителот на приговорот по кој одлучувала ДИК може да поднесе тужба до УС во рок од 24 часа од приемот на решението. Тужбата до УС подносителот ја заснова на основот и врз наводите истакнати во приговорот по кој е донесена првостепената одлука (член 148 – постапка за заштита на избирачко право на подносителите на листи).

XIII.12. Секој избирач на кого му е повредено личното избирачко право во постапката на спроведување на гласањето може да поднесе приговор до ОИК во рок од 12 часа.

Секој избирач на кого му е повредено личното избирачко право во постапката за спроведување на гласањето во странство може да поднесе приговор до ДИК во рок од 24 часа преку електронска пошта, лично или преку овластен претставник согласно член 147 став (7) од Изборниот законик.

Првостепениот орган е должен во рок од 2 часа по приемот на приговорот да донесе одлука.

Против одлуката на првостепениот орган, односно ДИК може да се поднесе тужба до Управниот Суд, во рок од 12 часа по приемот на решението.

Управниот суд е должен да постапи по тужба во рок од 2 часа по нејзиниот прием (член 149 – постапка за заштита на избирачко право на избирачите – во постапка на спроведување на гласањето).

XIII.13. Секој избирач на кого му е повредено лично избирачкото право во секоја фаза од изборниот процес, може да поднесе приговор до ДИК, непосредно или преку ОИК, во рок од 48 часа.

Секој избирач на кого му е повредено лично избирачкото право во странство во секоја фаза на изборниот процес, може да поднесе приговор до ДИК во рок од 48 часа од денот на повредата, по електронска или брза пошта, а времето на поднесување на приговорот се смета од времето на предавањето на пратката.

Првостепениот орган е должен во рок од 4 часа по приемот на приговорот да донесе одлука.

Против одлуката на ДИК може да се поднесе тужба до УС, во рок од 48 часа по приемот на решението (член 149-а – постапка за заштита на избирачкото право на избирачите – во секоја фаза од изборниот процес).

XIII.14. УС по тужбите од членовите 148, 149 и 149-а на Изборниот законик, расправа и одлучува во совет од петмина судии избрани по пат на ждрепка, на јавна седница за која ја информира јавноста и овластените претставници по чии тужби се одлучува.

УС е должен да донесе одлука во роковите предвидени со Изборниот законик по приемот на тужбата. По завршувањето на јавната расправа УС е должен во рок од 2 часа јавно да ја соопшти изреката на одлуката. Судот е должен да ја објави одлуката на својата веб страница во рок од 24 часа од моментот на објавувањето на изреката. Објавените одлуки ќе го содржат и начинот на гласање на секој судија поединечно.

XIII.15. УС може да ја потврди или преиначи одлуката. Одлуките по приговор и тужбата со самото донесување се објавуваат на интернет страницата на УС, ДИК, градската изборна комисија и општинската изборна комисија и на друг соодветен начин.

XIII.16. ДИК по службена должност, или по поднесен приговор, со решение го поништува гласањето на гласачкото место во случаите од член 151 став (1) алинеи 1,

2, 3, 4, 5, 6 и 7 од Изборниот законик. ДИК во случаите од членот 151 ст. (1) алинеи 1, 2, 5, 6 и 7 од Законикот, при одлучување по приговори ако фактите на кои се упатува во нив се внесени во записникот, е должна да изврши увид во целокупниот изборен материјал.

ДИК со решение ќе го повтори гласањето на гласачките места каде што гласањето е поништено, само ако вкупниот број на запишани избирачи на тие избирачки места на ниво на изборна единица, град, односно општина влијае врз вкупните резултати.

Против решението од член 151 ставови (1) и (2) може, во рок од 24 часа од приемот на решението, да се поднесе тужба до УС преку ДИК. Одлуката на ДИК со која е поништено гласање на гласачко место се објавува на интернет страната на ДИК и веднаш се доставува до секој подносител на листа на изборите.

Против одлуката на ДИК со која е поништено гласање на гласачко место, тужба до УС може да поднесе секој подносител на листа кој има правен интерес во рок од 24 од приемот на решението. УС е должен да постапи по тужба во рок од 72 часа по нејзиниот прием. Гласањето на гласачкото место кое е поништено ќе се повтори по 14 дена од денот на гласањето.

XIII.17. Во случај на поднесен приговор за непочитување на одредбите од членовите 8-а и 8-б од Изборниот законик, ДКСК е должна на јавна седница да ги испита наводите и да постапи по поднесениот приговор во рок не подолг од пет дена од денот на поднесувањето на приговорот. ДКСК одлучува по приговорите од член 74 ст. 1 од Изборниот законик на јавна седница и своите одлуки во рок од 24 часа ги објавува на својата веб страница. На седницата може да присуствува и подносителот на приговорот. Против одлуката на ДКСК подносителот на приговорот има право на тужба до УС во рок од 24 часа од приемот на одлуката. УС е должен да донесе одлука во рок од 48 часа од приемот на тужбата.

XIII.18. Во случај на поднесен приговор за непочитување на одредбите за финансирање на изборната кампања од овој законик, ДКСК е должна да ги испита наводите и да одлучи по поднесениот приговор во рок од 5 дена по поднесување на приговорот. ДКСК приговорот го доставува до лицето против кое е поднесен, во рок од 24 часа од приемот на приговорот. Против одлуката на ДИК, дозволена е тужба до УС во рок од 24 часа од приемот на одлуката. УС е должен да донесе одлука во рок од 48 часа по приемот на тужбата.

XIV. ОПШТИ ОДРЕДБИ

XIV.1. При спроведување на изборите, Собранието, Министерството за правда, Министерството за внатрешни работи, Министерство за информатичко општество и администрација, Министерство за труд и социјална политика, Државниот завод за статистика и Службата за општи и заеднички работи на Владата и нивните подрачни единици како и општините, се должни на органите за спроведување на изборите да им обезбедат технички, просторни и други услови за работа. За вршење на работите

од ставот (1) на овој член, на органите им се обезбедуваат средства од Буџетот на Република Македонија.

XIV.2. Министерството за финансии две недели по распишување на изборите поднесува предизборен финансиски извештај во кој ќе биде опфатен преглед на сите планирани и реализирани приходи и расходи од Буџетот по ставки, во периодот од почетокот на фискалната година до денот на поднесување на извештајот кој се објавува на веб-страницата на Министерството за финансии.

XIV.3. ДИК, ДЗР и ДКСК склучуваат Меморандум за соработка во врска со спроведувањето на одредбите за финансирањето на изборната кампања за размена на информации за утврдени неправилности во врска со доставените финансиски извештаи и мерките превземени од нивна страна спрема субјектот кој е предмет на надзор.

XV. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

XV. Овој Роковник стапува во сила со денот на неговото донесување и веднаш се објавува на интернет-страницата на Државната изборна комисија: <http://www.sec.mk>.

Број 09-438/1
14.02.2024 година
СКОПЈЕ

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
ПРЕТСЕДАТЕЛ
Проф. др. Александар Даштевски